

شوش

یا

کهن ترین مرکز شهر نشینی جهان

فهرست مطالب

	مقدمه
۱۳	فصل اول - جغرافیای دشت شوش و خوزستان
۲۱	موقعیت دشت خوزستان
۲۳	جغرافیای دشت خوزستان
۲۸	مناطق دشت خوزستان
۲۸	منطقه سفلا
۳۰	منطقه وسطا
۳۲	منطقه علیا
۳۵	منطقه شمال غرب
۳۷	رودهای خوزستان
۳۸	نباتات و حیوانات خوزستان
۴۵	اوضاع اقلیمی و آب و هوای خوزستان
۴۸	راههای خوزستان
۵۱	ساکنان دشت شوش و خوزستان
۵۴	فصل دوم - جغرافیای دوران پیش از تاریخ خوزستان
۵۷	فصل سوم - جغرافیای دوران امپراطوری ایلام
۶۳	فصل چهارم - جغرافیای دوران کلاسیک خوزستان
۷۱	فصل پنجم - مسافران و سیاحان اولیه و سابقه تحقیقات در شوش
۷۹	هیئت گرانت و فوتترینگهام
۸۲	

۸۲

۸۳

۸۳

۸۵

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۹۲

۹۷

۹۷

۹۸

۹۹

۹۹

۱۰۲

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۷

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۰

۱۱۲

۱۱۲

هیئت ویلیام مونیئت و جان مک دونالد کیز

هیئت گردون

هیئت آستن هنری لایارد

تاریخچه حفاری در شوش

حفاریهای اولیه هیئت انگلیسی - سفر ویلیام کنت لوفتوس

هیئت حفاری ویلیام فنویک ویلیامز

هیئت حفاری ویلیام لوفتوس

هیئت حفاری مارسل آگوست دیولافوا

هیئت حفاری ژان ژاک دمورگان

هیئت حفاری گوتیرولا مپر

هیئت حفاری رونالد دو مکنم

شوش الف

شوش ب

شوش ج

دشت شوش دوره د

دوره قبل از شوش الف

دوره شوش الف

دوره شوش ب

هیئت بررسی سر آورل استین

هیئت حفاری پروفیسور رمان گیرشمن

هیئت بررسی پروفیسور دونالد مک کان

هیئت حفاری پروفیسور دونالد مک کان

هیئت بررسی پروفیسور روبرت دایسون

هیئت بررسی دکتر روبرت آدامز

هیئت حفاری پروفیسور دلوگاز و پروفیسور کنتو

هیئت حفاری پروفیسور فرانک هول

هیئت حفاری پروفیسور روبرت آدامز

هیئت حفاری و بررسی عزت الله نگهبان

هیئت حفاری کشیش استو

هیئت حفاری دکتر ژان پرو

- هیئت حفاری ژانویه دلفوس ۱۱۳
- هیئت حفاری پروفیسور هنری رایت ۱۱۴
- هیئت بررسی پروفیسور الیزابت کارتر ۱۱۴
- هیئت حفاری هاروی وایس ۱۱۵
- هیئت حفاری پروفیسور هانس نیسان ۱۱۶
- هیئت حفاری پروفیسور الیزابت کارتر ۱۱۶
- هیئت بررسی دکتر سعید گنجوی ۱۱۷
- هیئت حفاری پروفیسور آلن زاگارل ۱۱۷
- هیئت حفاری و بررسی گریگوری جانسون ۱۱۷
- هیئت حفاری ارجان ۱۱۸
- میل ششم - نظرات و عقاید درباره شوش ۱۱۹
- دسته اول: متون لوحه‌ها و کتیبه‌های به دست آمده در حفاریها ۱۲۱
- اونتاش هوبان ۱۲۱
- شوتروک ناهونته ۱۲۳
- کوتیرناهونته ۱۲۳
- شیلهاک اینشوشیناک ۱۲۴
- آشور بانپال «۶۶۸ - ۶۲۷ پیش از میلاد» ۱۲۶
- امپراطوری هخامنشی: داریوش اول ۱۲۷
- دسته دوم: اظهارات و عقاید مورخان نویسنده‌گان، دانشمندان و باستان‌شناسان ۱۳۱
- مورخان دوران کلاسیک ۱۳۱
- سید عبدالله بن سید نورالدین الحسینی شوشتری ۱۳۱
- نظریه ویلیام اوزلی ۱۳۲
- نظریه ژرژ لانگ ۱۳۳
- نظریه هنری راولینسون ۱۳۳
- نظریه پروفیسور لایارد ۱۳۳
- نظریه دیولافوا ۱۳۴
- نظریه پروفیسور دمورگان ۱۳۴
- نظریه پروفیسور دومکنم ۱۳۵
- عبدالامیر نگهبان ۱۳۵
- پروفیسور دونالد مک کان ۱۳۶

۱۳۶	نظریه پروفیسور لوبرتون
۱۳۷	نظریه پروفیسور چیلد
۱۳۸	نظریه پروفیسور المستد
۱۳۸	نظریه پروفیسور هینتس
۱۳۹	نظریه پروفیسور کامرون
۱۳۹	نظریه پروفیسور گیرشمن
۱۴۰	نظریه پروفیسور کریمر
۱۴۲	نظریه پروفیسور کارتر
۱۴۳	نظریه پروفیسور فرانک هول
۱۴۵	فصل هفتم - باستان شناسی شوش و دشت خوزستان
۱۴۹	دوران قبل از سفال در آغاز استقرار
۱۵۰	تپه علی کش (محمد جعفر)
۱۵۲	تپه چغامیش
۱۵۳	تپه چغانبوت
۱۵۳	دوران آغاز استقرار پس از تولید سفال
۱۵۵	تپه علی کش (دوره محمد جعفر)
۱۵۵	تپه چغاسفید
۱۵۶	تپه تولایی
۱۵۸	دوره قدیم استقرار در دهکده‌ها
۱۵۸	تپه جعفر آباد اول
۱۵۹	تپه سبز
۱۵۹	تپه چغاسفید
۱۵۹	تپه خزینه
۱۵۹	تپه جوی
۱۵۹	تپه‌های بنه فضلی و چغانبوت و چغامیش
۱۶۰	تپه جعفر آباد
۱۶۰	جعفر آباد اول
۱۶۰	جعفر آباد دوم
۱۶۱	جعفر آباد سوم
۱۶۱	تپه سبز

۱۶۲	دوره میانه استقرار در دهکده‌ها
۱۶۲	تپه جعفر آباد
۱۶۲	تپه جوی
۱۶۲	تپه‌های بندبال و بوملان
۱۶۳	تپه فرخ آباد
۱۶۴	تپه جوی
۱۶۴	تپه بندبال
۱۶۵	تپه چغامیش
۱۶۷	تپه موسیان
۱۶۷	تپه ابوفندوا
۱۶۹	دوره جدید استقرار در دهکده‌ها
۱۷۰	تپه قبر شیخان
۱۷۱	تل قزیر
۱۷۲	تپه سرگراب
۱۷۲	تپه شوش
۱۷۴	دوران شهرنشینی
۱۷۵	تپه شوش
۱۸۰	دهلران
۱۸۰	دشت بهبهان
۱۸۱	دشت رامهرمز
۱۸۲	تپه شوش
۱۸۳	دوران آغاز خط و ادبیات
۱۸۹	الف - دوران آغاز خط و ادبیات
۱۹۳	دوران آغاز ایلامی
۱۹۵	ب - دوران تاریخی تمدن ایلام
۱۹۵	زبان ایلامی
۱۹۵	تاریخچه تحقیقات درباره زبان و خط ایلامی
۲۰۱	اسم ایلام
۲۰۲	اصل و سرچشمه تمدن ایلام
۲۰۷	شروع تاریخ ایلام

۲۱۲	تاریخ ایلام
۲۱۷	ایلام قدیم دوره اول - سلسله آوان
۲۳۸	ایلام قدیم دوره دوم - سلسله سیماش
۲۴۶	ایلام قدیم دوره سوم - سلسله آبارنی
۲۶۳	ایلام قدیم دوره اول - سلسله نپتی آهار
۲۷۷	واحد وزن
۲۷۹	واحد حجم
۲۷۹	مناصب و مقامات
۲۸۰	نامه‌ها و فرامین
۲۸۰	محاسبات
۲۸۲	متون فرهنگی
۲۸۲	متون علمی
۲۹۵	ایلام میانه دوره دوم - سلسله ایگهالکی
۳۱۰	ایلام میانه دوره سوم - سلسله شوتروکی
۳۲۶	دوره فترت و تاریکی تاریخ ایلام
۳۳۲	دوره ایلام نو
۳۴۱	دوره اضمحلال ایلام
۳۵۳	فصل هشتم - محل و وسعت کشور ایلام
۳۵۸	روابط و مبادلات تجارتي با دشت شوش و خوزستان در دوران ایلام
۳۵۹	دشت شوش در دوران پادشاهی هخامنشی
۳۶۹	دوران سلوکیداها
۳۶۹	دوران اشکانیان
۳۶۹	دوران ساسانیان
۳۷۰	دوران اسلامی
۳۷۴	جدول‌های مقایسه
۳۷۶	فهرست سلسله‌ها و سلاطین ایلام
۳۸۲	کتابنامه
۳۸۸	

مقدمه

خرابه‌های شوش که پایتخت سلاطین سابق ایران بوده و اهالی آن سرزمین به ترقی و تعالی معروف و آثار تاریخی آن از زمان حجریت نشان داده و ثابت می‌کند که اهالی آن از قدیم‌الایام داخل مرحله زندگی و ترقی بوده‌اند و آثار عتیقه و زیر خاکی آنجا را از سی سال به این طرف فرانسویان حفر و بیرون آورده و به فرانسه برای آیین موزه‌های بزرگ خویش برده‌اند - واقع است در کنار رود شاپور و اراضی اطراف آن به واسطه نهر حرموش مشروب و چند خانوار الوار در اطراف تپه خرابه‌های شوش مسکن دارند و بقعه متبرکه حضرت دانیال در آنجا واقع است^۱.

آثار و شواهد باستان‌شناسی که در اثر فعالیتهای باستان‌شناسی در یک قرن گذشته از پهنه دشت شوش یا دشت خوزستان آشکار شده حاکی از آن است که دشت شوش از هزاره هشتم پیش از میلاد مسیح محل سکونت کشاورزان قرار گرفته است. آنها از نوع و طرز زندگی خود آثار و بقایایی باقی گذارده‌اند که امروزه به صورت تپه‌های کوچک و بزرگ باستانی در سراسر این دشت وسیع پراکنده‌اند. زمینه و پایه دهکده‌های مستقر در این دشت قدمت بیشتری داشته است. حفاریهای اخیر در تپه چغامیش که در چهل کیلومتری مشرق شوش قرار دارد مدارک و شواهدی از دل خاک آشکار کرده که اولین انگیزه‌های استقرار کشاورزان را حتی به هزاره نهم پیش از میلاد مسیح می‌رساند.

۱- (عیناً اقتباس از کتاب اطلاعات مهمه راجع به اوضاع طبیعی و فلاحی خوزستان نگارش عبدالامیر نگهبان (بدون نگارنده)، اهواز، سال ۱۳۰۶ هجری شمسی، صفحات ۱۲ و ۱۳).